

ДО МЕТОДИЧНОЇ СКРИНЬКИ ПЕДАГОГА

Терентьева Наталія,
вчитель початкових класів
ліцею № 7 м. Житомира

ГОДИНА СПІЛКУВАННЯ

Концептуальні засади Нової української школи переконують, що освіта та виховання мають базуватися на загальнолюдських цінностях. Адже сучасне українське суспільство потребує громадян, які володіють не тільки потрібними знаннями, а й гуманними рисами особистості. Від організації освітнього процесу залежить ефективність формування морально-етичних цінностей учнів, тому особлива увага акцентується на вихованні моральної, компетентної особистості, яка зможе успішно реалізуватися у житті.

Особистісно орієнтований підхід є основою формування моральних цінностей у молодших школярів, що обумовлено викликами Нової української школи.

«Найвищий результат освіти – толерантність».
Хелен Келлер

Тема: Що таке толерантність ?

Очікувані результати:

підвищення рівня обізнаності учнів з питань толерантності; переконання у важливості та необхідності толерантного спілкування; формування комунікативної компетентності (вміння дискутувати та працювати в парі); удосконалення вміння висловлювати свою думку; виховання ціннісного ставлення до оточуючих.

Освітні ресурси: аркуші паперу для вправи-дослід, листочки с контуром обличчя, паперові долоньки для емблеми; плакат із зображенням земної кулі.

Хід години спілкування

I. Педагогічна настанова

– Станемо в коло, розігріємо свої долоньки, розтерши їх. Що ви відчували? Передамо один одному це тепло потиском руки. Заплющимо очі і пошепки промовимо за мною:

- У нас хороший настрій.
- Ми всі готові до спілкування.
- Бажаю успіху собі і друзям.

II. Основна частина

1. Робота над казкою «Чия їжа смачніша?»

1) прослуховування

Жили в лісі різні звірі. Якось зібралися вони на березі річки і заперечалися, чия їжа найсмачніша.

- Найсмачніше у світі – це м'ясо, – сказав Лев.
- Ні, соковите листя, – не погодився Жираф.
- Найсмачніші – банани! – сказала Мавпа.
- Найкраща їжа – зелена трава, – висловився Віл.

І так вони довго сперечалися, мало не побилися!

2) дискусія:

- Як ви вважаєте, хто з них мав рацію?
- Чи існує у світі їжа, що смакує всім?
- Подумаємо разом, як можна уникнути суперечок?

2. Вправа «Домалюй обличчя»

Учням роздаються листочки з контуром обличчя людини, яке потрібно домалювати на свій розсуд. Діти по черзі показують малюнок і пояснюють, які почуття виражає обличчя.

– Отже, всі малюнки не схожі між собою, кожне обличчя виражає своє почуття.

3. Вправа-дослід «Всі ми різні»

– Зараз проведемо вправу-дослід, яка показує, що ми дуже різні.

(На партах аркуші паперу, з якими учням потрібно одночасно виконати дії)

1. Складіть аркуш навпіл.
2. Знову складіть навпіл.
3. Відірвіть правий верхній кут.
4. Знову складіть навпіл.
5. Надірвіть зверху.
6. Розгорніть аркуш і покажіть всім.

- Ми можемо сказати, що хтось виконав роботу неправильно?
- Як ви вважаєте, чому аркуші вийшли зовсім різні?

- Чи можемо ми сказати, що хтось краще чи гірше склав аркуш?
- Який висновок можна зробити після виконання вправи?

(Потрібно сприймати людей такими, якими вони є, навіть коли їх дії, інтереси не такі, як твої. Але часто ми не хочемо чути чужу думку і вважаємо тільки свої рішення правильними.)

4. Мозковий штурм

- Які відмінності між людьми ви можете назвати?
- На вашу думку, чому між людьми виникають конфлікти?
- Чи можна уникнути конфліктних ситуацій?
- Як жити у злагоді та мирі?
- Кожен із нас, маючи свої індивідуальні особливості, впевнений у своїй правоті, перевазі. Тому часто виникають протиріччя, які приводять до конфліктів. Шляхи їх вирішення різні. Але всі конфлікти потрібно долати мирним шляхом.

5. Пояснення

- Що ж таке толерантність? Це повага, здатність без агресії сприймати думки, поведінку, спосіб життя іншої людини, якщо вони відрізняються від наших; це доброзичливе й поблажливе ставлення до чогось або когось.

Толерантність – не просто покірне терпимість, коли один принижує, а інший все терпить, а активне відстоювання рівних прав всіх людей. Це сприймання світу, оточуючих такими, якими вони є, з усіма особливостями, відмінностями, недоліками, перевагами, вміння розуміти і поважати їх несхожість. Толерантність означає повагу, правильне сприймання і розуміння різноманітності нашого світу.

Отже, бути толерантним означає поважати відмінності, які існують між людьми, поважати право іншого бути таким, яким він є.

Зорова гімнастика

6. Гра-пантоміма «Зрозумій без слів» (робота в парах)

- Зараз перевіримо чи можливо зрозуміти людину без слів.

Один учень передає свої почуття чи побажання за допомогою очей, жестів, міміки. Інший відгадує це почуття.

7. Створення Емблеми толерантності

Учні із поданих заготовок створюють емблему толерантності, презентують її і розміщують на аркуші паперу із зображенням земної кулі.

8. Скарбничка читача

– Пропоную ознайомитися з «Великою книгою почуттів», в якій ви знайдете цікаві та кумедні історії із життя дітей, навчитеся розуміти свої почуття та почуття оточуючих.

III. Рефлексія

Вправа «Коло толерантності»

Діти стають в коло і по черзі читають вірш:

Поряд нас живе багато –
Рідні, друзі, мама, тато...
Тож доводиться учитись,
Як усім порозумітись.

Свою думку має кожен,
Може, з іншою не згоден,
Та повинен поважати,
Прислухатись і зважати.

Хтось тебе образив, може,
Груб'янить перехожий –
Не бери до серця близько,
Не спускайся теж так низько.

Вислухати вмій людину,
І дорослу, і дитину,
Будь веселим, гречним, чемним,
Для оточення приємним.

Щоб усі жили ми в мирі,
Треба думки мати щирі,
Мати добре серце в грудях
І хороше бачить в людях.

Вправа «Пелюстки настрою»

Діти обирають із переліку слів, написаних на пелюстках ті, які відповідають їх настрою після заняття. З пелюсток формують на дошці квітку.

IV. Підсумок

– Подякуймо посмішкою один одному за те, що були толерантні у спілкуванні.

– Дякую за активну роботу. Вчіться сприймати один одного такими, якими ми є, не намагаючись змінити те, що нам не подобається.

Список джерел та використаної літератури:

1. Мовчун А.І., Мовчун Л.В. Абетка моральності: Що в характері твоїм? Київ МКПФ «Злата», 2015. 304 с.

2. Касдепке Гжегож. Велика книга почуттів: оповідання для дітей: для дошкільного і молодшого шкільного віку; пер. з пол. Я. Івченко; худож. М. Пивоварський. Львів: Урбіно, 2017.

3. Дивоцвіт дитинства: Хрестоматія з етики для учнів початкової школи / За ред. В.М. Хайруліної. Київ, 2006. 192с.

4. Моральне виховання молодших школярів. Розробки занять / Упоряд. В.Л. Сухар. Х.:Веста: Вид-во «Ранок», 2008. 176 с. («Педагогічна майстерня»)

5. Савченко О.Я. Виховний потенціал початкової школи: посіб. для вчителів і методистів початкового навчання. 2-ге вид., доповн., переробл. Київ: Богданова А. М., 2009. 226 с.

6. Морально-етичне виховання. 1-4класи (за програмою Л.М. Слотвинської): посібник учителя / В.С. Бадура [та ін.]. Х.: Вид. група «Основа», 2012. 494 с.